

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B100TSH0110002

Konu : Tularemi

11 / 04 / 2005   **5103**

GENELGE
(2005 / 61)

Tularemi, tavşan ateşi veya avcı hastalığı gibi isimlerle de bilinen, virülansı hayli yüksek olan *Francisella tularensis* adlı bakterinin meydana getirdiği bir zoonozdur. Hastalığa neden olan bakterinin doğal saklayıcısı çoğunlukla kemirici hayvanlar olup, hastalığın insanlara bulaşmasında, enfekte hayvanların idrar, dışkı, kan ve organlarının deri, mukoza veya konjunktivaya direkt teması ile kontamine olmuş gıdaların yenmesi ve suların içilmesi önemli rol oynamaktadır. Hastalık, enfekte av hayvanlarının yüzülmesi, etlerinin parçalanması veya bu hayvanlara ait etlerin çiğ ya da iyi pişirilmeden yenmesiyle bulaşabileceği gibi etkeni taşıyan kene ve kan emici sineklerin insanları ısırması ile de bulaşma söz konusu olabilmektedir.

Tularemi, klinik olarak *ülseroglandüler*, *glandüler*, *oküloglandüler*, *orofaringeal*, *tifoidal* ve *pnömonik tularemi* şeklinde görülen bir hastalıktır. Zaman zaman değişik illerde *orofaringeal* ve *oküloglandüler* formlarda epidemik bir seyir arz eden tulareminin, ülkemizdeki bulaşma kaynağı konusundaki genel kanaat, kontaminasyonlar açısından izolasyonu tam olarak sağlanamamış, hayvanların kolayca kirletebileceği, yeterli klorlama yapılamamış ya da klorlamada sürekliliğin sağlanamadığı kaynak ve depolardan su içilmesi merkezindedir.

Bu cümleden olmak üzere :

- ✓ Özellikle kırsal kesimlerde bulunan içme ve kullanma sularına ait kaynak, kanal, boru ve depoların, kontaminasyonları önleyecek şekilde ıslahının sağlanması hususunda ilgili kurum ve kuruluşlarla icap eden iş birliğinin gerçekleştirilmesi,
- ✓ İçme ve kullanma sularının klorlanması ile klorlama işlemlerinde sürekliliğin sağlanması,
- ✓ Kaynağı belirsiz veya yeterince klorlama yapıldığından emin olunmayan suların kaynatılarak içilmesi, suların ferdi dezenfeksiyonu ile özellikle av hayvanlarının yüzülmesi ve parçalanması esnasında eldiven kullanılması, bu hayvanlara ait etlerin iyice pişirilerek yenmesi, meyve ve sebzelerin bol su ile iyice yıkandıktan sonra tüketilmesi gibi konularda halkın bilgilenebilmesine ve bilinçlendirilmesine yönelik eğitim verilmesi,

1 / 2

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B100TSH0110002

Konu : Tularemi

- ✓ Hastalığın görüldüğü, kuşkulu vak'aların bulunduğu ya da tularemi pozitif vak'alarla epidemiyolojik ilişkisi olan yerleşim yerlerinde inceleme ve taramalar yapılarak hastaların bulunup tedavi edilmelerinin temin edilmesiyle,
- ✓ Vak'a bildirimlerinin, mer'i mevzuatı muvacehesinde yapılması icap etmektedir.

Bunların yanı sıra, yapılan incelemeler ve değerlendirmeler ile Bakanlığımıza ulaşan bilgiler, tulareminin çok fazla bilinen bir hastalık olmamasından dolayı ayırıcı tanılarda fazla akla getirilemediği, bundan ötürü de tanı ve tedavinin zamanında gerçekleştirilemeyeşine bağlı birtakım problemlerin bulunduğu şeklindedir.

Bu nedenle :

- ✓ Beta-laktam antibiyotik tedavisine cevap vermeyen tonsillofarenjit vak'aları,
- ✓ Boyunda lenfadenopatisi (LAP) olan vak'alar ile,
- ✓ LAP yanında konjunktiviti bulunan vak'alarda tularemi de düşünölmeli ve ayırıcı tanıda bu bilgiler dikkate alınmalıdır.

Konuya ilişkin olarak bilgilerinizi; keyfiyetin, İlinizdeki bütün sağlık kurum ve kuruluşları ile diğer muhataplarına ulaştırılmasının sağlanması hususlarında da ilgililere emirlerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR
Bakan a.
Müsteşar

DAĞITIM :

81 İl Valiliğine

